

Bruxelles, den 5. marts 2020
(OR. en)

6650/20

ENV 160
ENER 77
IND 29
TRANS 102
ENT 27
SAN 77
AGRI 83

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
dato:	5. marts 2020
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	6338/20
Vedr.:	Forbedring af luftkvaliteten – Rådets konklusioner

Vedlagt følger til delegationerne Rådets konklusioner om ovennævnte emne, der blev vedtaget af Rådet på 3754. samling den 5. marts 2020.

Forbedring af luftkvaliteten**– Rådets konklusioner**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

1. MINDER OM meddelelsen "Et Europa, der beskytter: Ren luft til alle"¹, som fastlægger EU's politiske bestræbelser på at understøtte og fremme de omkostningseffektive foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet, til at nedbringe emissionerne fra forskellige sektorer for at nå deres nationale emissionsreduktionsmål og opfylde deres luftkvalitetsstandarder, anerkender de tiltag, der er gennemført i fællesskab, udpeger finansieringsmuligheder, giver et overblik over den aktuelle situation og over overholdelsen af reglerne og foreslår yderligere håndhævelsesforanstaltninger og vejen frem;
2. MINDER OM, at det i henhold til det syvende miljøhandlingsprogram bør sikres, at den udendørs luftkvalitet i Unionen er væsentligt forbedret inden 2020 og bevæger sig i retning af de niveauer, WHO anbefaler²;
3. MINDER OM de første perspektiver for ren luft i EU³, hvori det forventes, at en fuld gennemførelse af pakken af foranstaltninger, som medlovgiverne har vedtaget siden programmet ren luft i 2013, kan medføre koncentrationer af fine partikler i det meste af EU, der senest i 2030 ligger under WHO's vejledende værdi, og sikre en betydelig reduktion af de sundhedsmæssige virkninger;

¹ 9048/18.

² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1386/2013/EU af 20. november 2013 om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2020 "Et godt liv i en ressourcebegrænset verden" (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 171).

³ 10360/1/18 REV 1.

4. MINDER OM sine konklusioner om Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 23/2018 med titlen "Luftforurening: Vores sundhed er stadig utilstrækkeligt beskyttet"⁴, hvori Rådet understregede behovet for yderligere effektive luftkvalitetsforanstaltninger og sammenhængende lovgivning på tværs af EU's politikker samt behovet for, at der tages hensyn til de seneste forskningsresultater om sundhedsvirkningerne og WHO's retningslinjer;
5. SER MED TILFREDSHED PÅ kvalitetskontrollen af direktiverne om luftkvalitet⁵ og NOTERER SIG konklusionerne heri; NOTERER SIG konklusionen om, at direktiverne om luftkvalitet generelt har været formålstjenlige og er i overensstemmelse med EU's politikramme for ren luft, herunder navnlig direktivet om nationale emissionslofter (NEC); ANERKENDER, at direktiverne udgør et sammenhængende retsgrundlag med hensyn til at forbedre luftkvaliteten i EU og harmonisere vurderingskriterierne for luftkvalitet i hele EU;
6. ANERKENDER, at EU's politik for ren luft har bidraget betydeligt til at forbedre luftkvaliteten i EU, idet færre mennesker udsættes for skadelig luftforurening i forhold til 2008; PÅPEGER imidlertid, at luftforurening fortsat er den vigtigste miljømæssige årsag til sundhedsproblemer i EU og anslås at være skyld i flere end 400 000 for tidlige dødsfald hvert år; MINDER OM, at mennesker i byområder er særligt udsatte; ERKENDER, at luftforurening har skadelige virkninger på økosystemer og bidrager til tabet af biodiversitet;
7. GLÆDER SIG OVER den kendsgerning, at direktiverne om luftkvalitet har været retningsgivende for oprettelsen af en repræsentativ overvågning af luftkvaliteten af høj kvalitet, fastsat klare luftkvalitetsstandarder og lettet udvekslingen af pålidelige, objektive og sammenlignelige oplysninger om luftkvalitet i medlemsstaterne, herunder til en bredere offentlighed, hvilket har ført til øget offentlig bevidsthed og støttet gennemførelse og håndhævelse af luftkvalitetsstandarderne; ERKENDER imidlertid, at der er givet udtryk for visse betænkeligheder i forbindelse med den kendsgerning, at visse bestemmelser i nogle tilfælde muliggør en vis skønsmargen med hensyn til udformningen af overvågningsnet;

⁴ 15782/18.

⁵ 14712/19.

8. UNDERSTREGER, at de fastlagte luftkvalitetsstandarder, navnlig grænseværdierne, har medført en betydelig forbedring af luftkvaliteten over det seneste årti; MENER derfor, at det er vigtigt at blive ved med at anvende grænseværdierne for at beskytte borgernes sundhed; ERKENDER, at direktiverne om luftkvalitet dog ikke har været fuldt ud effektive, og at der er plads til forbedringer af den eksisterende ramme for at sikre, at der opnås god luftkvalitet i hele EU, således at der undgås skadelige virkninger på menneskers sundhed og miljøet som helhed;
9. HENLEDER OPMÆRKSOMHEDEN på konstateringen af, at kravet i medfør af direktiverne om luftkvalitet om at træffe afhjælpende foranstaltninger i tilfælde af konstaterede overskridelser har været afgørende med hensyn til at udløse forbedringer af luftkvaliteten, men ERKENDER, at foranstaltninger på lokalt og nationalt niveau og på EU-niveau ikke altid har været tilstrækkelige til at opfylde luftkvalitetsstandarderne og minimere overskridelserne mest muligt, og at der fortsat er gennemførelsesproblemer på en række områder, herunder behovet for at sikre sammenhæng i indsatsen både mellem forskellige forvaltningsniveauer og mellem forskellige sektorer;
10. BIFALDER Kommissionens mål, således som det er fastlagt i Kommissionens meddelelse om den europæiske grønne pagt, om yderligere at bekæmpe forurening gennem forebyggende og afhjælpende foranstaltninger samt de planlagte tiltag heri til at imødegå luftforurening; PÅPEGER vigtigheden af at trække på erfaringerne fra evalueringen af den eksisterende lovgivning om luftkvalitet, herunder resultaterne af kvalitetskontrollen, med henblik på at overveje, om den nuværende retlige ramme bør revideres for at muliggøre en mere effektiv gennemførelse og håndhævelse af bestemmelserne om luftkvalitet under hensyntagen til de seneste forskningsresultater om sundheds- og miljøvirkningerne; PÅPEGER, at ethvert lovgivningsforslag bør, hvor det er relevant, være genstand for en omfattende konsekvensanalyse;

11. GLÆDER SIG OVER Kommissionens hensigt om at foreslå en revision af luftkvalitetsstandarderne og SER FREM TIL drøftelserne om disse forslag, herunder om eventuelt at bringe EU's luftkvalitetsstandarder mere i overensstemmelse med WHO's vejledende niveauer for luftkvalitet, som i øjeblikket er ved at blive revideret og ajourført; PÅPEGER, at det primære mål med at styrke luftkvalitetsstandarderne er at mindske den negative virkning af luftforurening på sundhed og miljø; UNDERSTREGER betydningen af at stræbe efter at nå WHO's vejledende niveauer for luftkvalitet og derved bidrage til De Forenede Nationers relevante mål for bæredygtig udvikling; NOTERER SIG dog MED BEKYMRING, at luftkvalitetsstandarderne trods bestræbelser på at nedbringe luftforureningen på både EU-niveau og medlemsstatsniveau fortsat ikke efterleves i mange medlemsstater for visse forurenende stoffers vedkommende, og at der er behov for en passende indsats på alle niveauer snarest muligt;
12. OPFORDRER Kommissionen TIL at supplere revisionen af luftkvalitetsstandarderne, navnlig grænseværdierne, som har været effektive og fortsat er vigtige for at sikre et minimumsbeskyttelsesniveau, med yderligere overvejelser om, hvordan en tilgang baseret på indikatorer for gennemsnitlig eksponering kan bidrage til at mindske den samlede eksponering, som den almene befolkning udsættes for alle steder, og samtidig tage hensyn til virkningen på sårbare grupper i udpegede zoner og bymæssige områder i overensstemmelse med direktiv 2008/50/EF⁶, og til at forbedre menneskers sundhed; OPFORDRER desuden Kommissionen til at overveje at revidere de nuværende luftkvalitetsstandarder for ozon i betragtning af vurderingen af forskellige faktorer, der har indflydelse på ozonniveauerne, såsom geografiske og klimatologiske forhold;
13. BEMÆRKER, at de vigtigste kilder til luftforurening i EU er transport, både vejgående og ikkevejgående, den kommercielle og institutionelle sektor samt husholdningssektoren, herunder boligopvarmning, energiproduktion og -distribution, energiforbrug i industrien, industriprocesser og produktanvendelse, landbrug og affald;

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/50/EF af 21. maj 2008 om luftkvaliteten og renere luft i Europa (EUT L 152 af 11.6.2008, s. 1).

14. UNDERSTREGER, at en effektiv politik for ren luft kræver en integreret tilgang, som evalueres regelmæssigt, for at sikre sammenhæng med andre miljøpolitikker og alle andre relevante politikområder, herunder EU's lovgivning om emissionskilder, såsom klima, industri, energi, transport og landbrug, og som gør bedre brug af synergierne mellem alle politikområder og også udnytter de muligheder, som den cirkulære økonomi tilbyder, og samtidig undgår kompromiser; FREMHÆVER behovet for at sikre sidegevinsterne mellem klimatiltag og luftkvalitet, som det blev behørigt vurderet i Kommissionens meddelelse "En ren planet for alle – En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi"⁷, hvilket medfører forbedringer af luftkvaliteten, menneskers sundhed og økosystemerne;
15. PÅPEGER, at luftkvalitetsmålsætningerne bør afspejles fuldt ud i EU's lovgivning om emissionskilder og i udformningen af nye sektorinitiativer under den europæiske grønne pagt, herunder om intelligent mobilitet, intelligent sektorintegration, vedvarende energi, renovering af bygninger, boligopvarmning, landbrug og industri, herunder energiproduktion; UNDERSTREGER i den forbindelse EU's og medlemsstaternes fælles ansvar for at bevare og forbedre luftkvaliteten; OPFORDRER Kommissionen til at sikre, at alle forslag til EU-lovgivning om emissionskilder bidrager tilstrækkeligt til at nå luftkvalitetsstandarderne;
16. MENER, at der er behov for regelmæssig kontrol med virkningerne af EU's pakke om en politik for ren luft som helhed; NOTERER SIG i denne forbindelse, at der i de toårige perspektiver for ren luft gives regelmæssige opdateringer om situationen for luftkvalitet i EU, og at den første rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om fremskridtene inden for gennemførelsen af NEC-direktivet vil blive vedtaget i 2020; NOTERER SIG desuden, at der i øjeblikket foretages en evaluering af direktivet om industrielle emissioner, som yderligere vil vurdere forbindelserne mellem lovgivning om luftkvalitet og lovgivning, der begrænser emissionerne fra de største industri- og fyringsanlæg i Europa, og ANMODER Kommissionen OM at sikre, at der tages hånd om alle relevante industrielle kilder til luftforurening;

⁷ 15011/18.

17. FREMHÆVER, at det i kvalitetskontrollen blev konstateret, at EU's energi- og klimapolitikker generelt støtter en forbedring af luftkvaliteten; FREMHÆVER, at det er vigtigt, at nye energieffektivitets- og emissionskrav i direktivet om miljøvenligt design, herunder for opvarmning og kedler, samt EU's nye bæredygtighedskriterier i direktivet om fremme af vedvarende energi⁸, reformen af den fælles landbrugspolitik samt de nationale programmer for bekæmpelse af luftforurening og de nationale energi- og klimaplaner fortsat bidrager til sammenhæng og synergier og samtidig undgår kompromiser, som f.eks. i forbindelse med anvendelsen af biomasse til både boligopvarmning og mellemstore forbrændingsanlæg;
18. GLÆDER SIG OVER Kommissionens hensigt om at træffe yderligere foranstaltninger vedrørende dekarbonisering af transportsektoren med henblik på opnåelse af nulemissionsmobilitet, som også bør medføre sidegevinster for luftkvaliteten; ER ENIG I vigtigheden af at tage hånd om luftforurening, som skyldes emissioner fra transport, navnlig i byerne, herunder virkningerne af importerede brugte køretøjer; GLÆDER SIG OVER Kommissionens hensigt om at foreslå strengere standarder for emissioner af luftforurenende stoffer fra køretøjer med forbrændingsmotor, idet der også vil blive taget højde for forurenende stoffer, der endnu ikke er reguleret; TILSKYNDER TIL at styrke kontrollerne efter ibrugtagning med henblik på at overholde standarderne for emissioner af luftforurenende stoffer for køretøjer med forbrændingsmotor med særlig vægt på test under reelle kørselsforhold;
19. BIFALDER, at Kommissionen har til hensigt at foreslå yderligere foranstaltninger med henblik på at nedbringe emissionerne fra søtransport, samtidig med at den tager højde for den internationale søtransports globale karakter, og fra transport ad indre vandveje samt foranstaltninger til forbedring af luftkvaliteten i havne og nær lufthavne; STØTTER i denne forbindelse de kontraherende parter i Barcelonakonventionens indsats vedrørende Middelhavet under COP21;

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).

20. NOTERER SIG, at det i kvalitetskontrollen konstateres, at ammoniakemissioner, som er en prækursor for partikler, gennem det seneste årti er faldet betydeligt mindre end andre emissioner, bl.a. som følge af manglende specifik lovgivning om forureningsforebyggelse ved kilden; ANERKENDER, at landbrugssektoren er den vigtigste kilde til de samlede ammoniakemissioner i hele EU; UNDERSTREGER, at der allerede findes teknisk og økonomisk levedygtige foranstaltninger til at afbøde disse emissioner, og TILSKYNDER TIL en mere udbredt anvendelse af disse foranstaltninger; NOTERER SIG, at selv om den fælles landbrugspolitik er blevet underlagt en række reformer for at styrke dens miljømæssige bæredygtighed, afhænger yderligere forbedringer af resultatet af forhandlingerne om dens fremtid efter 2020;
21. BIFALDER bestræbelserne på tiltag, der allerede er gennemført af EU og medlemsstaterne, såsom dialoger om ren luft og forum for ren luft; STØTTER et styrket samarbejde mellem EU, medlemsstaterne og regionale og lokale myndigheder; STØTTER desuden et regionalt samarbejde og konkrete tiltag til at bekæmpe grænseoverskridende luftforurening, herunder gennem UNECE-konventionen om luftforurening;
22. ANERKENDER, at i henhold til de seneste vurderinger⁹ er luftforurening i landene i det vestlige Balkan, navnlig i by- og industriområder, fortsat en alvorlig årsag til sundhedsproblemer og har en negativ indvirkning på miljøet; GLÆDER SIG OVER, at Kommissionen agter at vedtage en grøn dagsorden for det vestlige Balkan med henblik på at støtte landene i denne region med at træffe effektive foranstaltninger i forbindelse med den grønne omstilling, herunder forbedring af luftkvaliteten ved at overholde EU's luftkvalitetsstandarder;

⁹ Det Europæiske Miljøagenturs brochure nr. 1/2020: "Western Balkan Countries – 20 years of cooperation with the EEA – Key developments, achievements and the way ahead" (EEA, København, 2019).

23. ER ENIG I, at supplerende vejledning og, hvor det er relevant, tydeligere krav i selve direktiverne om luftkvalitet, samtidig med at der om nødvendigt tages højde for specifikke lokale forhold, kunne bidrage til at gøre overvågning, modelberegninger og bestemmelserne om planer og foranstaltninger samt deres gennemførelse mere effektive og yderligere harmonisere de tilgange, der finder anvendelse på dem; STØTTER Kommissionens planlagte tiltag i denne henseende inden for rammerne af den europæiske grønne pagt, herunder ved at udnytte de muligheder, som digitaliseringen tilbyder;
24. FREMHÆVER behovet for, at der foretages de nødvendige investeringer til at støtte reduktionen af luftforurening, eftersom luftkvalitetspolitikkers fordele langt overstiger deres gennemførelsesomkostninger; UNDERSTREGER vigtigheden af at prioritere, sikre øget adgang til og anvende de tilgængelige finansielle midler for at opnå forbedringer af luftkvaliteten; FORESLÅR i denne henseende, at specifikke initiativer, med forbehold af resultatet af de igangværende FFR-forhandlinger, stilles til rådighed for de mest omkostningseffektive foranstaltninger til forbedring af sundheden i områder med særlige geografiske eller klimatologiske karakteristika, som gør det mere udfordrende at overholde grænseværdierne for luftkvalitet; FORESLÅR, hvor det er hensigtsmæssigt, at anvende de fælles fordele for klimamål og luftkvalitet som løftestang for private investeringer;
25. MENER i overensstemmelse med sine konklusioner af 5. december 2019¹⁰, at energibeskatning som et fiskalt instrument kan være en vigtig del af de økonomiske incitamenter, der styrer vellykket energiomstilling, fører til lave drivhusgasemissioner og energibesparelsesinvesteringer og samtidig bidrager til bæredygtig vækst;
26. NOTERER SIG de igangværende evalueringer af de relevante retningslinjer for statsstøtte, herunder retningslinjerne for statsstøtte på miljø- og energiområdet, således at de afspejler den europæiske grønne pagts politiske målsætninger og kan bidrage til en omkostningseffektiv omstilling til klimaneutralitet senest i 2050 samt lette udfasningen af fossile brændsler, navnlig de mest forurenende, og samtidig sikre lige konkurrencevilkår på det indre marked; FREMHÆVER nødvendigheden af at afspejle luftkvalitetsmålsætningerne fuldt ud i evalueringen af retningslinjerne for statsstøtte;

¹⁰ 14608/19.

27. PÅPEGER vigtigheden af at sørge for en retfærdig og rimelig omstilling og UNDERSTREGER behovet for ren, økonomisk overkommelig og tilstrækkelig energi til alle europæiske borgere, navnlig lavindkomsthusholdninger;
28. UNDERSTREGER, at bedre offentlig bevidsthed og oplysninger om luftkvaliteten og dens virkning på sundhed og økosystemer er afgørende, og STØTTER Kommissionens indsats i denne forbindelse.
-